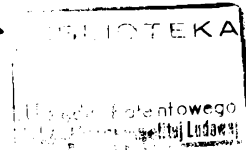

14 kwietnia 1927 r.

URZĄD PATENTOWY

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY E 056 63/02

Nr 5496.

Kl. 68 a 89.

Frank Rymarz
(Springwells, Stany Zjednoczone Ameryki).

Zamek do drzwi.

Zgłoszono 14 sierpnia 1924 r.
Udzielono 27 lipca 1926 r.

Wynalazek dotyczy nowego typu zamka do drzwi.

Klucz do zamka według wynalazku posiada kształt odrębny od zwykle używanych, gdyż składa się z okrągłej pochwy, z trzonu i z wewnętrznej sprężyny, która wciąga w pochwę względnie cofa inne składowe części klucza wystające nazewnątrz, gdy klucz tkwi w zamku. Kształt i wymiary pochwy są dopasowane do okrągłej dziurki od klucza. Kształt ten uniemożliwia otworzenie zamka zwykłym kluczem względnie wytrychem.

Do części składowych zamka należą dwie odchylające się płytki, mające na celu zasłonięcie od wewnątrz obustronnie dziurki od klucza; ruch tych płytek jest uzależniony od ruchu obrotowego uchwytu

zatrzasku; gdy klucz w zamku jest pokręcony w lewo, jedna z tych zasłonek zakrywa dziurkę do klucza od strony przeciwnej, nie dopuszczając przez to włożenie drugiego klucza; w ten sposób gdy rygiel zamka jest spuszczone przy tkwiącym w zamku kluczu, wówczas są uniemożliwione wszelkie zabiegi otworzenia zamka z drugiej strony.

Dwa zatrzymy, współdziałające z rygłem, stanowią przeszkodę do odsunięcia rygla jakimkolwiek narzędziem, wprowadzonym w zamek.

Wymienione szczegóły stanowią zalety, zapewniające zupełne bezpieczeństwo zamka, bez uciekania się do zbyt skomplikowanej konstrukcji.

Na załączonym rysunku przedstawiono

dla przykładu zamek według wynalazku, przyczem fig. 1 wskazuje widok pionowego podłużnego przekroju zamka, zatrzask jest odsunięty, i zasłonka znajdują się w pozycji, pozwalającej na odsunięcie kluczem rygla, fig. 2 wskazuje widok klucza w perspektywie, fig. 3 wskazuje przekrój poziomy części drzwi i futryny oraz widok na skrzynkę zamka z góry, fig. 4 wskazuje szczegóły rygla i jego zatrzymów, przyczem klucz tkwi w zamku, fig. 5 wskazuje widok zamka ze zdejmowaną boczną ścianką, przyczem rygiel jest odsunięty, fig. 6 wskazuje przekrój pionowy, poprzeczny zamka według fig. 5, fig. 7 wskazuje widok podobny do widoku fig. 5 lecz przy zapadniętym ryglu, fig. 8 wskazuje widok poziomego przekroju zamka z włożonym kluczem.

Cyfra 1 oznacza futrynę lub skrzydło drzwi, zaopatrzone w listewkę 2 z dwoma otworami 3 dla zatrzasku i 4 dla rygla. Otwory te znajdują się nad odpowiednimi gniazdami 5; cyfra 6 oznacza skrzynkę zamka, wpuszczoną w wykrój 7, posiada ona przylgę 9, zapomocą której przytwierdza się do drzwi 18; w celu dostępu do wnętrza skrzynki odejmuje się jej boczną ściankę, przytwierdzoną zapomocą śrubek 13, wkręconych w odpowiednie gniazda 11 skrzynki.

W górnej części skrzynki 6 mieści się zatrzask 15, którego trzon 16 przesuwają się w prowadnicy 17, wchodząc przez otwór 14 w gniazdo 5. Pomiędzy głowicą zatrzasku 15 i prowadnicą 17 na trzon jest nasunięta spiralna sprężyna 18; na tylnym końcu trzonu mieszczą się widełki 19. Sprężyna przytrzymuje zatrzask w stanie zamkniętym. Pomiędzy ramionami widełek 19 jest osadzony w skrzynce obracający się orzeszek 20, przez który nawylot skrzynki przechodzi cś 21 uchwyty zatrzasku. Orzeszek ten, pokręcany uchwytem w stronę dowolną, spowodować odsunięcie zatrzasku.

Orzeszek 20 posiada dwa wąsy 22 i 23,

z których pierwszy przy pokręcaniu zaczepia trzpień 24, drugi zaś koniec 25 zasłonki 26 do otworu klucza, która jest zawieszona na trzpieniu 28 i pokręca się na czopie 31; zasłonka ta jest umieszczona przy jednym boku skrzynki, przy drugim boku znajduje się zasłonka 27, zawieszona również na trzpieniu 28 i czopie 31. Każda ze wskazanych zasłonek posiada podłużną szczelinę 30 dla czopa 31.

Skoro tylko uchwyt 21 pokręcić w prawo lub w lewo zatrzask odsuwa się i równocześnie zakrywa zasłonka 26 lub 27 jedną lub drugą stronę dziurki 29 od klucza. Układ zasłonek jest wskazany na fig. 5 i 8.

W dolnej części skrzynki 6 zamka są osadzone dwa trzpienie 32, po których ślizga się rygiel 33 w kierunku otworu 4 i gniazda 5. Trzon rygla 33 jest płaski i posiada mniej więcej w środku owalny otwór 35, przechodzący w górę w wykrój 36 dla klucza. Z góry i z dołu otworu 35 są umieszczone na trzonie rygla oporki 37, posuwające się w jedną lub drugą stronę w wycięciach 38 zatrzymów 39.

Zatrzymy 39, ułożone równolegle do płaszczyzny trzonu rygla, mogą odchylać się w skrzynce na czopach 40 i są przytrzymywane płaskimi sprężynami 40 i 41. Pierwsza opiera się o dno skrzynki, druga o trzpień 11.

Gdy oporki 37 znajdują się w położeniu, wskazanym na fig. 5, rygiel jest odsunięty, gdy zaś znajdują się po drugiej stronie wycięcia 38 (fig. 7), rygiel jest spuszczone. Zwrócone ku sobie krawędzie 42 zatrzymów są dostosowane do kształtu końca klucza, dotykającego się przy obracaniu do nich.

Klucz zamka składa się z cylindrycznej pochewki 43, wewnątrz której przechodzi trzon 44 z rączką 45. Pomiędzy zwężoną częścią 46 trzonu a pochewką jest założona spiralna sprężyna 47, opierająca się na wewnętrznym zgrubieniu trzonu. W końcu trzonu 44 na wspólnym czopie 52 są umieszczone dwie ruchome bródki 49, posiada-

jące ząbki 50 i wycięcia 51. Jedna z tych bródek posiada boczny występ, regulujący właściwe położenie i kierunek trzonu przy wkładaniu klucza w otwór zamka.

Działanie poszczególnych narządów zamka jest następujące: gdy rygiel 33 jest odsunięty (fig. 5), wówczas drzwi 8 mogą być zamknięte zapomocą zatrzasku 15, przy każdym jednak posunięciu tegoż jest czynna jedna z zasłonek 26, 27. Fig. 5 wskazuje, że zasłonka 26 przeszkadza włożyć klucz w otwór 29 (z odwrotnej strony rysunku). Gdy włożony w otwór klucz dotyka zasłonki 26 i naciska ją od wewnątrz, wówczas bródki 49 klucza rozchodzą się na czopku w przeciwne strony, tworząc przy końcu trzonku rodzaj krzyżowej główki wskutek naciskania kluczem zasłonki 26 i wbrew działaniu sprężyny 47 trzonku klucza. Przy obroceniu klucza w prawo wycięcia 51, cisnąc na krawędzie 42 zatrzymów, rozsuwają je, przyczem jak wskazano na fig. 4, wycięcie 38 zwalnia oporek 37, a ząbek 50 wpada w wykrój 36, i przy dalszem pokręceniu klucz odsuwa rygiel 33, poczem zatrzymy 39 znowu zbliżają się ku sobie, wycięcia 38 masuwają się na oporki 37, zabezpieczając odsunięte położenie rygla.

Gdy klucz w zamku jest obrócony w lewo (fig. 7) i bródka 49 dotyka zasłonki 27, zatrzask 15 nie może być odsunięty przez pokręcanie uchwytu, i w tym wypadku zatrzask wspólnie z rygłem zabezpieczają drzwi

od złodziejskich zabiegów ze strony zewnętrznej, a zasłonka 26 nie dopuszcza do wprowadzenia w otwór zamka klucza lub innego narzędzia.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Zamek do drzwi z zatrzaskiem, znamieny tem, że jest zaopatrzony w dwie zasłonki, zakrywające od wewnątrz jedną lub drugą stronę dziurki od klucza, przyczem odchylający ruch zasłonek jest uzależniony od obrotowego ruchu zewnętrznego uchwytu zatrzasku.

2. Zamek według zastrz. 1, znamieny tem, że krańcowe położenia rygla są zabezpieczone dwoma zapadkami, znajdującymi się pod działaniem sprężyn, przyczem zapadki są uruchamiane zapomocą klucza, który jednocześnie przesuwają rygiel.

3. Klucz do zamka według zastrz. 1 i 2, znamieny tem, że składa się z pochwy, w której jest osadzony trzon z założoną na nim sprężyną i zaopatrzony na końcu w dwie rozchylające się na wspólnym czopie bródki, przyczem klucz po włożeniu w otwór zamka może być obrócony dopiero po przyciśnięciu go do zasłonki, zakrywającej przeciwną stronę dziurki od klucza okrągłego kształtu.

Frank Rymarz.
Zastępca: M. Kryzan,
rzecznik patentowy.

